

33:23-30 And Gd takes people back when they repent (continued)

1. Rambam, Guide of the Perplexed 3:23

והענין אשר הוסיפו אליהוא לא זכרו אחד מהם, הוא אשר המשילו בהלצת המלאך, ואמר שהענין המפורסם הידוע שהאדם יחלה עד שיגיע אל שערי מות ויטיאשו ממנו, ואם יהיה לו מלאך שילייץ ויעתיר בעדו אי זה מלאך שיהיה, תקובל הלצתו ועתירתו ויקוממו מכשלונו וינצל החולה ההוא וישוב לעניניו הטובים. אבל לא יהיה זה תדיר ולא יהיה שם העתרה והצלחה מדובקת לנצח, אבל פעמים שלש.

That which Elihu added, none of them had mentioned. This is what he taught with the intercession of the *malach*; he said that the well-known phenomenon, when a person is sick and at death's door, and they give up hope, if he has a *malach* who will intercede and pray on his behalf, whichever *malach* it is, its intercession and prayer will be accepted, and will pick him up from his collapse, and that patient will be saved and will return to his good affairs. But this will not happen perpetually, and the prayer and rescue will not remain forever, but twice or three times.

2. Talmud, Yoma 87a

אמר רב חסדא: וצריך לפייסו בשלש שורות של שלשה בני אדם שנאמר "ישר על אנשים ויארר חטאתי וישר העויתי ולא שוה לי".
Rav Chisda said: One must appease him with three rows of three people, as it says, "He will make rows of people..."

3. Carol Newsom, The Book of Job: A Contest of Moral Imaginations, page 203

This is not to say that repentance itself had not previously been a matter of interest but rather that the process, in its psychological and divine dimensions, had come to engage the imagination in a new way. This is in part what the Elihu author saw as defective in the dialogue between Job and his friends. For all their talk, none of them, not even Eliphaz in Job 5:17-26, had seen what was so obvious to Elihu – that the moral significance in what had happened to Job was to be found in the way in which Job's experience modeled the pattern of the one whom G-d warns in order to turn him from pride.

4. Talmud, Yoma 86b

רבי יוסי בר יהודה אומר: אדם עובר עבירה פעם ראשונה מוחלין לו, שניה מוחלין לו, שלישית מוחלין לו, רביעית אין מוחלין לו, שנאמר "כה אמר ד' על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו" ואומר "הן כל אלה יפעל קל פעמים שלש עם גבר." מאי 'ואומר'? וכי תימא הני מילי בציבור אבל ביחיד לא, תא שמע "הן כל אלה יפעל קל פעמים שלש עם גבר".

Rabbi Yosi bar Yehudah said: One who transgresses once is forgiven, twice is forgiven, thrice is forgiven, but the fourth time is not forgiven, as Amos 2:6 says, "So says Gd: For three sins of Israel, and for four I will not bring them back." And it says, "All of this Gd will do twice, three times with a man." What is "And it says"? One might say this is only for a community, but not an individual; come and hear, "All of this Gd will do twice, three times with a man."

33:31-33 If you have anything to say to me, say it!

5. Metzudat David to 33:31

הנה השבתי לך על מה שאמרת שלא יענה המקום לבני אדם, כי לא כן הוא, כי החלום והמכאוב הן הן אמריו. והקשב עוד ושמע אלי ושתוק ואנכי אדבר להשיב על יתר דבריך.

I answered you regarding your statement that Gd will not respond to people, for it is not so; the dream and pain are His statements. Listen further and hear me and be silent, and I will speak to respond to the rest of your words.

6. Elihu's four additions Malachim; Prophecy; Repentance; Multiple Divine warnings

Additional items

7. Ibn Ezra to Zechariah 1:1

כח הנשמות ההגונות המקבלות כח רוח הקדש להנביא איננו על דרך אחד ובהיות הכבוד עם ישראל בטרם שגלו אין צורך לפרש הנבואה כמו הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שמו והיה הדבר מתבאר מעצמו ואחר הגלות הן מראות וצריכות פ' כמראות דניאל כי לולי שהמלאך היה מפרש לא היה דניאל יודעם

The power of refined souls which receive Divine inspiration as prophecy is not uniform. When there was honour in Israel, before they were exiled, there was no need to interpret prophecy, as in, 'Behold, a son is born to the house of David, and his name is Yoshiyahu.' It was clear on its own. After the exile, they are visions and they require interpretation, like the visions of Daniel, which Daniel could not have understood without a *malach* to interpret them.

8. Rabbi Saadia Gaon, Emunot v'Deiot 4

וחשבתי איך היה עם מותר האדם, בנין גופו חלוש, מורכב מהדם והליחה ושתי המררות, ולמה לא היו חלקיו זכות מתמידות? והשיבותי המחשבה הזאת ואמרתי: אם נרצה זה, אנו רוצים שיברא כוכב או מלאך... וחשבתי עוד בחליים הבאים עליו ואמרתי: הלואי נצל מהם, או נדחו מעליו! ומצאתים טובים לו, בעבור שישוב מחטאיו ויכנע לאלקיו ויתקנו עניניו, כמו שאמר (איוב לג:ט) והוכה במכאוב על משכבו. I thought: How would it be if the remnant of man, his weak body, composed of blood and fluid and the two biles, why couldn't the components be pure and everlasting? And I replied to this thought, saying: If we would wish this, we would wish to be formed as stars or *malachim*... And I thought further regarding the diseases that befall man, saying: Would that he were saved from them, or they were pushed from him! But I found them good for him, so that he repent from his sins and be humbled before his Gd, and repair his ways, as Job 33:19 says...

Introduction to the second speech

9. Metzudat David to 34:1

לפי שבמענה הראשונה השיב לו בדבר הגלות הפשע אל האדם ועתה בא להשיב בדבר גמול השקר והעונש לזה נתן ריוח בין ענין לענין להתבונן יפה בכל דבר והפסיק מהראשונה והתחיל בשניה:

Because in the first speech [Elihu] responded in terms of revealing a person's sins to him, and now he comes to respond regarding reward and punishment, therefore he gives space between the subjects, [for Job] to contemplate each item well. He paused from the first, and started the second.

10. Structure of Chapter 34

- 34:1-9 Introduction addressing the room
- 34:10-15 Gd is not unjust! If Gd wished to harm people, Gd would
- 34:16-20 Gd does not favour the powerful
- 34:21-30 Gd watches all, and punishes all
- 34:31-33 Here is your script for repentance, Job!
- 34:34-37 Addressing the room in closing

34:1-9 Introduction addressing the room

11. Metzudat David to 34:7

הנמצא אדם חשוב בחכמה כאיוב אשר ירבה כ"כ בדברי לעג כמו השותה מים אשר ירבה לשותות די ספוקו הואיל ואין הדרך לתת בעדו מחיר

Is there a person as great in wisdom as Job who will increase so much in words of scorn, like one who drinks water, who drinks as much as he wishes because people normally do not charge a price for it?

34:10-15 Gd is not unjust! If Gd wished to harm people, Gd would

12. Rashi to 34:13

ולמה ימצא תואנות לבריות? אינו צריך להשיב דבר למושל בו לאמר "בשביל זאת הרעותי לו."

And why should He find claims against His creatures? He does not need to respond to one who controls Him, saying, "This is why I harmed him."

13. Metzudat David to 34:15

אם לא היה מעשיו במשפט, כ"א מוצא תנאות וחושב לאויב וחפצו לאבד כמתנקם, מה לו להרבות במיני היסורים? הלא בידו לכלותו מהר מעל פני האדמה, ואף את כל בשר יחד, כי הכל שלו, ומי א"כ ימחה בידו?

If His deeds were not just, but rather finding claims and thinking of people as enemies and desiring to destroy vengefully, why would He multiply types of suffering? It is in His power to quickly destroy this person from the face of the earth, even all flesh at once, for all is His, and so who could protest?